

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 78 L

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i midlertidig lov om tilpasninger
i introduksjonsloven for å avhjelpe
konsekvenser av utbrudd av covid-19
(integreringspakke II)

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	6	Merknader til de enkelte lovbestemmelsene	8
2	Bakgrunn	5	Forslag til lov om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke II)	10	
3	Gjeldende rett	6			
4	Departementets vurderinger og forslag	6			
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	7			

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 78 L

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke II)

*Tilråding fra Kunnskapsdepartementet 29. januar 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Kunnskapsdepartementet legger med dette frem forslag om endringer i midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

For å gjennomføre tiltak i integreringspakke II, foreslås det endringer i bestemmelsene om utvidet introduksjonsprogram og utvidet opplæring i norsk i lovens kapittel 1, slik at flere deltakere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap omfattes av tiltakene.

2 Bakgrunn

I Prop. 127 S (2019–2020) om endringer i statsbudsjettet 2020 (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) ble det foreslått tiltak for å avhjelpe negative konsekvenser av utbruddet for blant annet deltakere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Bakgrunnen for tiltakene var blant annet at utbruddet har hatt konsekvenser for både innholdet i og omfanget av opplæring og program og for deltakernes læringsutbytte. I tillegg har utbruddet ført til høy arbeidsledighet, og yrkesdeltakere med lav formell kompetanse og

liten yrkeserfaring kan få utfordringer med å komme i jobb.

Flere av tiltakene forutsatte lovendringer, som ble foreslått samtidig i Prop. 123 L (2019–2020) Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19. Det ble innført et nytt kapittel i den midlertidige loven om tilpasninger i introduksjonsloven, som omhandlet regler om utvidet og forsterket opplæring og introduksjonsprogram for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet på noe lengre sikt enn de eksisterende tilpasningene i regelverket. Det nye kapitlet trådte i kraft 1. august 2020.

Situasjonen med smitteverntiltak og høy arbeidsledighet vedvarer. I Prop. 79 S (2020–2021) Endringer i statsbudsjettet 2021 (økonomiske tiltak i møte med pandemien) er det derfor foreslått midler til en ny tiltakspakke på integreringsfeltet, som blant annet viderefører utvidet norskopplæring og utvidet programtid for deltakere i sluttfasen av introduksjonsprogrammet. Disse tiltakene krever endringer i §§ 2 og 3 i den midlertidige loven, for å inkludere en større gruppe deltakere.

Forslaget til endringer har ikke vært på høring. Endringene som foreslås er mindre justeringer, og det følger med midler for å utvide målgruppene. Det foreslås ikke endringer i selve til-

takene. Departementet vurderer derfor at høring er åpenbart unødvendig.

3 Gjeldende rett

Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 kapittel 1 omhandler utvidet og forsterket introduksjonsprogram og utvidet norskopplæring for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19. Kapittel 2 inneholder tilpasninger i reglene om opplæring i mottak, introduksjonsprogram, introduksjonsstønning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Kapittel 3 inneholder en bestemmelse om ikrafttredelse og overgangsregler.

Kapittel 1 i den midlertidige loven lyder:

Kapittel 1 Utvidet og forsterket opplæring og introduksjonsprogram for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

§ 1 Formål og virkeområde

Formålet med kapitlet er å avhjelpe negative konsekvenser av utbrudd av covid-19 for deltakere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Kapitlet gjelder kommuner, fylkeskommuner og deltakere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven med forskrifter.

§ 2 Utvidet og forsterket introduksjonsprogram

Deltakere som startet introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019, har rett til å få utvidet programmet med inntil seks måneder, dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning.

Deltakere som startet introduksjonsprogrammet etter 1. januar 2019, har rett til å få revidert sin individuelle plan og få fastsatt et sluttmaal for deltagelsen i introduksjonsprogrammet. Får deltakeren sluttmaal om fullført videregående opplæring, kan programmet vare inntil tre år. Dersom det er grunn til å forvente at deltakeren vil fullføre videregående opplæring med en forlengelse, kan programmet forlenges med inntil ett år.

Deltakere nevnt i første og andre ledd har rett til å få vurdert behovet for karriereveiledning og få gjennomført karriereveiledning dersom det er behov.

§ 3 Utvidet norskopplæring

Deltakere som har rett og plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter intro-

duksjonsloven § 17 første ledd og som avslutter opplæringen før 31. desember 2020, har rett til utvidet opplæring i norsk i inntil seks måneder.

§ 4 Kommunens og fylkeskommunens ansvar

Kommunen sørger for utvidet og forsterket introduksjonsprogram etter § 2 første og annet ledd, og for å vurdere behovet for karriereveiledning etter § 2 tredje ledd. Opplæring etter § 3 skal gis av kommunen eller av andre som kommunen godkjenner. Kommunens plikt til å registrere personopplysninger om tiltakene etter dette kapitlet, jf. introduksjonsloven § 25 a annet ledd, gjelder så langt slik registrering er teknisk mulig.

Fylkeskommunen sørger for karriereveiledning etter bestemmelsene i § 2 tredje ledd.

Som enkeltvedtak etter dette kapitlet regnes avgjørelser om utvidet og forsterket introduksjonsprogram etter § 2 og utvidet norskopplæring etter § 3.

4 Departementets vurderinger og forslag

Bakgrunnen for tiltakene i den første integreringspakken var blant annet at utbruddet hadde konsekvenser for både innholdet i og omfanget av opplæring og program og for deltakernes læringsutbytte. I tillegg førte utbruddet til høy arbeidsledighet, som bidrar til at yrkesdeltakere med lav formell kompetanse og liten yrkeserfaring kan få utfordringer med å komme i jobb. Gjennom høsten 2020 og inn i 2021 har smittetrykket økt. Deltakere som nå nærmer seg fullført introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap møter et like utfordrende arbeidsmarked som de som var i sluttfasen av introduksjonsprogram og opplæring høsten 2020.

Tiltaket utvidet introduksjonsprogram er rettet mot deltakere i sluttfasen av programmet. En del av de som var midtveis i sitt program da kapittel 1 i den midlertidige loven trådte i kraft er nå i sluttfasen av introduksjonsprogrammet. Departementet vurderer at også disse bør få mulighet til utvidet programtid. Departementet foreslår derfor i et nytt andre ledd i § 2 at deltakere som startet introduksjonsprogrammet mellom 1. januar 2019 og 1. juli 2019, har rett til å få utvidet programmet med inntil fire måneder, dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning. Varigheten av utvidelsen etter det nye leddet foreslås begrenset til fire måneder. Det er startet vaksinerings og det antas at utfordringene med pandemien vil bli mindre i

tiden fremover. Som det fremgår nedenfor, omfattes denne gruppen deltakere også av målgruppen for forsterket introduksjonsprogram. På bakgrunn av dette antar departementet at tiltakene samlet vil gjøre overgangen til jobb eller utdanning enklere for denne gruppen.

Den midlertidige loven § 2 nåværende andre ledd regulerer forsterket introduksjonsprogram. Forsterket introduksjonsprogram innebærer at deltakere har rett til å få revidert sin individuelle plan og få fastsatt et sluttmaal for deltakelse i introduksjonsprogrammet. Tiltaket er rettet mot deltakere som har lengre tid igjen i programmet. Da tiltakene ble innført 1. august 2020, var 1. januar 2019 skjæringstidspunktet for hvorvidt en deltaker ble ansett for å være i sluttfasen av programmet eller ha lengre tid igjen. Rett til forsterket introduksjonsprogram etter andre ledd gjelder dermed deltakere som startet programmet etter 1. januar 2019. Departementet har vurdert om også denne datoen bør endres, slik at rett til forsterket program gjelder for deltakere som startet programmet etter 1. juli 2019. Dette ville innebære en innsnevring av målgruppen for forsterket program. En slik innsnevring vil korrespondere med utvidelsen av målgruppen for utvidet programtid, men også skape uklarheter. Det kan være personer som allerede har fått et tilbud om forsterket program, som de etter en slik endring ikke lenger ville ha rett til fordi de startet programmet mellom 1. januar 2019 og 1. juli 2019. Det ville oppstå spørsmål om hvilken betydning endringen ville ha for personer i denne gruppen som fikk sluttmaal om fullført videregående opplæring og tre års programtid da den første integreringspakken kom. For å unngå slike uklarheter, har departementet kommet til at det ikke bør gjøres endringer i målgruppen for forsterket program.

Når det ikke gjøres endringer i målgruppen for forsterket program, innebærer det at målgruppene for de to tiltakene overlapper. Deltakere som startet programmet mellom 1. januar 2019 og 1. juli 2019 får rett til både utvidet og forsterket introduksjonsprogram. Det er ikke motstrid mellom de to tiltakene. Mens utvidet introduksjonsprogram innebærer rett til utvidet programtid ved behov, innebærer forsterket program rett til å få revidert sin individuelle plan og få fastsatt et sluttmaal for deltakelsen.

Departementet antar at overlappingen ikke vil skape problemer i praksis. Det er kommunen som vurderer konkret hvor lang utvidelse av programmet som skal gis innenfor rammen av henholdsvis seks eller fire måneder, og hva som skal være programtiden for deltakere som får forsterket program.

Departementet foreslår også en endring i bestemmelsen om utvidet norskopplæring etter § 3 i den midlertidige loven. Utvidet norskopplæring skal bidra til å forbedre deltakernes norskerferdigheter og muligheter for å komme i arbeid. Etter § 3 har deltakere med rett og plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17 første ledd og som avslutter opplæringen før 31. desember 2020, rett til utvidet opplæring i norsk i inntil seks måneder. Av samme grunner som for utvidet introduksjonsprogram, foreslår departementet at deltakere som avslutter opplæringen mellom 1. januar 2021 og 30. juni 2021, har rett til inntil fire måneders utvidet norskopplæring. Det er kommunen som vurderer hvor lang utvidelse som skal gis innenfor rammen.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Innledning

Bosatte flyktninger inngår i grunnlaget for rammetilskuddene til kommunene og fylkeskommunene på linje med øvrige innbyggere. I tillegg er merutgiftene knyttet til bosetting og integrering finansiert særskilt i form av tilskudd fra staten per person i målgruppen for tilskuddene. Tilskuddene skal bidra til at kommunene gjennomfører et planmessig bosettings- og integreringsarbeid. Kommunene står fritt til å disponere de fleste tilskuddsmidlene innenfor rammen av gjeldende lovverk, og de beholder eventuelle overskudd av midlene.

Departementet ser at en forsterket innsats for å begrense de negative konsekvensene av utbruddet av covid-19 for deltakere i introduksjonsprogram og norskopplæring, som beskrevet i denne proposisjonen, vil medføre ekstra kostnader for kommunene. Bestemmelser i loven som har budsjettmessige konsekvenser vil ikke bli innført uten at det foreligger budsjettmessig dekning. For informasjon om budsjettforslag relevante for dette lovforslaget, se Prop. 79 S (2020–2021) Endringer i statsbudsjettet 2021 (økonomiske tiltak i møte med pandemien).

Utvidet introduksjonsprogram

Et anslag fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet viser at ca. 4 500 deltakere potensielt kan tildeles utvidet programtid. Ettersom ikke alle disse deltakerne vil ha behov for utvidet program, tar

departementet utgangspunkt i at maksimalt to tredjedeler av disse vil få utvidet program, noe som tilsvarer 3 000 deltakere. Tilskuddssats per person er 45 000 kroner. Bevilgningen er i Prop. 79 S (2020–2021) foreslått utbetalt til kommunene basert på rapportert antall personer som får et tilbud. Departementet anslår utgiftene til om lag 135 mill. kroner.

Utvidet norskopplæring

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet anslår at ca. 15 000 personer er i målgruppen for utvidet norskopplæring. Tilskuddssats per person er 8 000 kroner. Departementet anslår utgiftene til om lag 120 mill. kroner.

6 Merknader til de enkelte lovbestemmelsene

Til § 2 andre ledd

Nytt andre ledd regulerer at deltakere som startet introduksjonsprogrammet mellom 1. januar 2019 og 1. juli 2019 får rett til utvidet introduksjonsprogram i inntil fire måneder dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning.

Nåværende andre og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

Til § 2 fjerde ledd

Bestemmelsen endres slik at deltakere nevnt i hele § 2, har rett til å få vurdert behovet for karriereveiledning og få gjennomført karriereveiledning dersom det er behov. Endringen innebærer ikke en realitetsendring, ettersom de som omfattes av nytt andre ledd i § 2 også er omfattet av tredje

ledd om forsterket introduksjonsprogram for deltakere som startet programmet etter 1. januar 2019.

Til § 3 andre ledd

Nytt andre ledd regulerer at deltakere som avslutter opplæringen i norsk og samfunnskunnskap mellom 1. januar 2021 og 30. juni 2021 får rett til inntil fire måneder utvidet opplæring i norsk. Retten gjelder også de som har avsluttet opplæringen før endringsloven trer i kraft. Kommunen vurderer varigheten av utvidelsen.

Til § 4 første ledd

Første ledd endres for å gjenspeile at det er innført et nytt andre ledd i § 2. Kommunen sørger for utvidet og forsterket introduksjonsprogram etter § 2 første til tredje ledd, og for å vurdere behovet for karriereveiledning etter § 2 fjerde ledd.

Til § 4 andre ledd

Andre ledd endres for å gjenspeile at det er innført et nytt andre ledd i § 2. Fylkeskommunen sørger for karriereveiledning etter § 2 fjerde ledd.

Til § 10 tredje ledd

Bestemmelsen endres for å gjenspeile at det er ulike grupper deltakere som omfattes av de ulike rettighetene i §§ 2 og 3.

For § 2 presiseres det at nytt andre ledd likevel bare gjelder for dem som fortsatt deltar i programmet per 1. januar 2021. For § 3 presiseres det at nytt andre ledd gjelder for dem som avslutter opplæringen etter 31. desember 2020.

Henvisningene til §§ 2 og 3 oppdateres i tråd med innføringen av nye ledd i bestemmelsene.

Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19
(integreringspakke II)

Kunnskapsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke II).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke II) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke II)

I

I lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt andre ledd skal lyde:

Deltakere som startet introduksjonsprogrammet mellom 1. januar 2019 og 1. juli 2019, har rett til å få utvidet programmet med inntil fire måneder, dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning.

Nåværende andre ledd blir tredje ledd.

Nåværende tredje ledd blir fjerde ledd og skal lyde:

Deltakere nevnt i *paragrafen her* har rett til å få vurdert behovet for karriereveiledning og få gjennomført karriereveiledning dersom det er behov.

§ 3 nytt andre ledd skal lyde:

Deltakere som har rett og plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17 første ledd og som avslutter opplæringen mellom 1. januar 2021 og 30. juni 2021, har rett til utvidet opplæring i norsk i inntil fire måneder.

§ 4 første og andre ledd skal lyde:

Kommunen sørger for utvidet og forsterket introduksjonsprogram etter § 2 første *til tredje* ledd, og for å vurdere behovet for karriereveiledning etter § 2 *fjerde* ledd. Opplæring etter § 3 skal gis av kommunen eller av andre som kommunen godkjenner. Kommunens plikt til å registrere personopplysninger om tiltakene etter dette kapitlet, jf. introduksjonsloven § 25 a annet ledd, gjelder så langt slik registrering er teknisk mulig.

Fylkeskommunen sørger for karriereveiledning etter bestemmelsene i § 2 *fjerde* ledd.

§ 10 tredje ledd skal lyde:

§ 2 gjelder for dem som fortsatt deltar i introduksjonsprogram når kapittel 1 trer i kraft. § 2 *andre ledd gjelder likevel bare for dem som fortsatt deltar i introduksjonsprogram per 1. januar 2021.* § 2 *tredje og fjerde* ledd gjelder også for dem som starter i program etter at kapittel 1 har trådt i kraft. § 3 *første ledd* gjelder for dem som avslutter opplæringen etter at kapittel 1 har trådt i kraft. § 3 *andre ledd gjelder for dem som avslutter opplæringen etter 31. desember 2020.*

II

Loven trer i kraft straks.

